

Adroddiad i	Panel Gweithredol	
Dyddiad	17 Mehefin 2024	
Swyddog Arweiniol	Justin Evans, Prif Swyddog Tân Cynorthwyol	
Swyddog Cyswllt	Tim Christensen Rheolwr yr Amgylchedd a Newid Hinsawdd	
Pwnc	Adroddiad ar Adolygiad Datgarboneiddio 2021-22	

PWRPAS YR ADRODDIAD

- 1 Adrodd ar gynnydd tuag at roi argymhellion adroddiad Archwilio Cymru 'Lleihau Allyriadau Carbon – Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru', dyddiedig mis Mawrth 2022, ar waith.

CRYNODEB GWEITHREDOL

- 2 Mae'r adroddiad hwn yn adolygu cynnydd Awdurdod Tân ac Achub Gogledd Cymru (yr Awdurdod) wrth fynd i'r afael ag argymhellion Archwilio Cymru o fis Mawrth 2022 ar leihau allyriadau carbon.
- 3 Ymhlith y camau allweddol mae penodi Rheolwr yr Amgylchedd a Newid Hinsawdd, datblygu Strategaeth yr Amgylchedd gynhwysfawr ar gyfer 2023-2030, sefydlu gwaelodlin garbon, drafftio cynlluniau datgarboneiddio manwl, adolygu'r rhaglen amnewid cerbydau, ymgysylltu â staff trwy weithgor, a datblygu System Rheoli'r Amgylchedd.
- 4 Gofynnir i Aelodau nodi'r camau a gymerwyd a'r cynlluniau datgarboneiddio manwl sydd ar ddod i'w cyflwyno i'r Awdurdod.

ARGYMHELLIAD

- 5 Bod Aelodau'n nodi:
  - i) unrhyw gamau a gymerwyd hyd yn hyn; ac
  - ii) argymhellion ar gyfer polisiâu datgarboneiddio manwl i'w cyflwyno i'r Panel Gweithredol dros y flwyddyn i ddod

CEFNDIR

- 6 Ym mis Mawrth 2022, cyhoeddodd Archwilio Cymru adolygiad o'r cynnydd a wnaed gan yr Awdurdod tuag at ddatgarboneiddio. Roedd hyn yn edrych yn benodol yng nghyd-destun nod Llywodraeth Cymru i'r sector cyhoeddus fod yn Sero Net o ran allyriadau erbyn 2030. Nodir y targed hwn o dan Gyllideb Garbon 2 Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016.
- 7 Canfu'r adolygiad nad oedd digon o gynnydd tuag at gyflawni'r nod hwn, a gwnaeth nifer o argymhellion penodol. Ym mis Medi 2022, penododd Gwasanaeth Tân ac Achub Gogledd Cymru (y Gwasanaeth) Reolwr yr Amgylchedd a Newid Hinsawdd, sydd wedi gweithio gyda rhanddeiliaid (gan gynnwys Gweithgor o Aelodau'r Awdurdod) i ddatblygu Strategaeth yr Amgylchedd gynhwysfawr ar gyfer y cyfnod 2023-2030. Mabwysiadwyd y Strategaeth hon gan yr Awdurdod ar 17 Gorffennaf 2023.
- 8 Datblygwyd cynlluniau datgarboneiddio manwl mewn ymgynghoriad â Gweithgor Aelodau sy'n ymdrin â'r Fflyd, Ystadau, Caffael ac Allyriadau Gweddilliol. Bydd y rhain yn cael eu cyflwyno i'w cymeradwyo gan y Panel Gweithredol a'r Awdurdod Llawn dros y flwyddyn i ddod.

GWYBODAETH

- 9 Amlinellir isod yr argymhellion a wnaed gan Archwilio Cymru, ynghyd â chamau gweithredu perthnasol sydd wedi'u cwblhau a'u cynllunio.
- 10 **Datblygu Gwaelodlin Garbon Gywir**
Mae gwaelodlin garbon wedi'i phennu, gan ddefnyddio allyriadau o dan gwmpasau adrodd un a dau o Flwyddyn Ariannol 2021/22, a Chwmpas 3 o Flwyddyn Ariannol 2022/23.
- 11 **Datblygu Cynllun Penodol ar gyfer Lleihau Carbon**
Yn dilyn cyfnod o ymgynghori, gan gynnwys sesiynau gyda'r Gweithgor Aelodau, mae'r dogfennau canlynol wedi'u drafftio, i'w hystyried gan Aelodau dros y flwyddyn i ddod:
  - Cynllun Datgarboneiddio Gwresogi
  - Cynllun Datgarboneiddio Pŵer
  - Cynllun Datgarboneiddio'r Fflyd
  - Cynllun Allyriadau Carbon Gweddilliol

Mae gweithgareddau lleihau carbon nodedig sydd wedi'u cynllunio yn cynnwys cyflwyno dewis amgen cynaliadwy i ddisel, amnewid systemau gwresogi hydrocarbon presennol yn raddol, a gosod paneli ffotofoltäig solar lle bo'n fasnachol hyfryw i wneud hynny.

12 **Diwygio'r Rhaglen Amnewid Cerbydau**

Mae ein Cynllun drafft Datgarboneiddio'r Fflyd yn gofyn am brynu dim ond cerbydau allyriadau sero neu isel iawn o ddiwedd blwyddyn galendr 2024, yn unol â gofynion Llywodraeth Cymru.

Rhagwelir y bydd 'fflyd wen' y Gwasanaeth yn y pen draw yn cynnwys cerbydau trydan gyda nifer o faniau disel yn rhedeg ar Olew Llysiau wedi'i Drin â Hydrogen (HVO) yn unig, nes bydd faniau trydan sy'n addas yn weithredol ac sy'n fasnachol hyfyw ar gael.

13 **Ymgysylltu â Staff a'u Cynnwys**

Sefydlwyd 'Gweithgor yr Amgylchedd a Chynaliadwyedd' yn gynnar yn 2023, gyda gwahoddiad agored i staff gymryd rhan. Mae'r Grŵp bellach yn cyfarfod bob chwe wythnos gyda phresenoldeb da, ac yn cael ei gadeirio gan Reolwr yr Amgylchedd a Newid Hinsawdd.

14 **Cryfhau Monitro a Gwerthuso**

Mae Strategaeth yr Amgylchedd yn ei gwneud yn orfodol i'r Gwasanaeth ddatblygu a mabwysiadu System Rheoli'r Amgylchedd. Mae'r gwaith datblygu yn mynd rhagddo ar hyn o bryd. Rhagwelir y bydd System Rheoli'r Amgylchedd, pan fydd wedi'i chwblhau, yn bodloni gofynion yr argymhelliad hwn.

GOBLYGIADAU

Amcanion Llesiant	Mae'r gwaith hwn yn cefnogi Amcanion Llesiant yr Awdurdod yn uniongyrchol, gan gyd-fynd â nodau ehangach ar gyfer cynaliadwyedd amgylcheddol ac iechyd y cyhoedd.
Cyllideb	Mae ystyriaethau cyllidebol, ond bydd y rhain yn cael eu cyflwyno i'r Aelodau ar adeg ystyried y cynlluniau datgarboneiddio manwl.
Cyfreithiol	Risg o beidio â chydymffurfio â Deddf Llesiant Cenedlaethau'r Dyfodol (Cymru) 2015 a Deddf yr Amgylchedd (Cymru) 2016.
Staffio	Dim ystyriaethau staffio hysbys.
Cydraddoldeb/Hawliau Dynol/y Gymraeg	Ymgynghorwyd â'r Rheolwr Cydraddoldeb, Amrywiaeth a Chynhwysiant (EDI) drwy gydol datblygiad Strategaeth yr Amgylchedd. Nid oes unrhyw faterion hysbys yn codi.
Risgiau	Bydd risgiau strategaethau datgarboneiddio penodol yn cael eu cyflwyno i'r Aelodau ar adeg eu hystyried.